

Remissyttrande

Kontaktpersoner i detta ärende

Petra Eklund Åhlström
076-1837300
petra.eklund.ahlstrom@akeri.se

Finansdepartementet

Fi.remissvar@regeringskansliet.se
Jessica.sjoberg@regeringskansliet.se

SVERIGES ÅKERIFÖRETAGS YTTRANDE ÖVER BETÄNKANDET TULLVERKETS RÄTTSLIGA BEFOGENHETER I EN NY TID (SOU 2022:48)

Sveriges Åkeriföretag är med cirka 5100 medlemsföretag som tillsammans sysselsätter 38 000 fordon vägtransportnäringens branschorganisation och arbetar för en sund och lönsam utveckling av denna näring som svarar för cirka 4 % av Sveriges BNP.

Sammanfattning

- Sveriges Åkeriföretag tillstyrker, i allt väsentligt, och välkomnar att det skapas en mer överskådlig, ändamålsenlig och enhetlig reglering av Tullverkets rättsliga befogenheter.

- Sveriges Åkeriföretag anser att det är positivt att regleringen av Tullverkets befogenheter blir mer överskådlig och därigenom enklare att tillämpa vilket skapar förutsättningar för Tullverket att utöva sin verksamhet på effektivt och rättssäkert sätt.
- Sveriges Åkeriföretag välkomnar vidare att en ny enhetlig lagstiftning som skapar bättre legala förutsättningar för samverkan mellan Tullverket, Kustbevakningen, Åklagarmyndigheten och Polismyndigheten.
- Sveriges Åkeriföretag tillstyrker förslaget att tulltjänsteman ges en generell rätt att stoppa transportmedel i brottsbekämpande syfte eller för kunna genomföra en kontroll.
- Sveriges Åkeriföretag tillstyrker vidare att brottet olovlig körning läggs till bland sidobrotten som Tullverket får utreda och lagföra om det upptäcks tillsammans med annan brottsbekämpande verksamhet som myndigheten bedriver.
- Sveriges Åkeriföretag anser att Tullverket och tulltjänsteman bör få till uppgift att kontrollera krav på vinterdäck och utökade befogenheter att lagföra, förelägga ordningsbot och ta emot betalning för brott mot trafikförordningen avseende fordonets tekniska beskaffenhet såsom t ex 4 kap 18§a avseende vinterdäck för tunga fordon.
- Sveriges Åkeriföretag tillstyrker att Tullverkets indirekta brottsbekämpning föreslås gälla generellt vid brott som upptäcks i Tullverkets kontrollverksamhet.

Allmänt

Sveriges Åkeriföretag har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter på innehållet i rubricerade betänkandet Tullverkets rättsliga befogenheter i en ny tid, (SOU 2022:48). Tullverket har över tid kommit att få omfattande och legala möjligheter att, inom ramen för sin verksamhet, kontrollera och förhindra brott i trafiken, och i vissa fall utfärda förskott på sanktionsavgifter, inte minst genom det paket av regler som blivit en konsekvens av genomförandet av EU-regleringar på transportområdet, det s k mobilitetspaketet. Tullverket har härigenom, samt genom redan befintlig lagstiftning, möjlighet och befogenhet att både kontrollera, förhindra och ingripa mot vissa brott i trafiken och den yrkesmässiga trafiken. Sveriges Åkeriföretag koncentrerar sig i nedanstående remissvar särskilt på de delarna som har bäring på yrkesmässiga transporter på väg.

Närmare om förslaget till föreskrifter

Sveriges Åkeriföretag tillstyrker i allt väsentligt förslaget men har några mindre synpunkter och kompletteringar till några författningsförslag. Kommentarer och synpunkterna kommer att följa den numrering av avsnitt som finns i betänkandet.

Avsnitt 12.7.2 En utökad rätt att stoppa transportmedel

Sveriges Åkeriföretag tycker det är positivt att en tulltjänsteman får en utökad rätt att stoppa transportmedel. Tullverket har fått fler kontrolluppdrag och tydligare brottsbekämpande roll, inte minst genom de regelverk som nu genomförts och kommer att genomföras genom det s k mobilitetspaketet som berör transportnäringen. Det är vidare positivt att Tullverkets möjligheter att samverka med andra myndigheter stärks genom att myndigheten ges samma förutsättningar så långt det är möjligt för att bekämpa organiserad brottslighet och dessutom bidra till regelefterlevnad inom transportnäringen. Den föreslagna ändringen innebär en mycket tydligare rätt att stoppa fordon i kontrollverksamheten när en förare inte följer en tulltjänstemans anvisningar vilket ökar möjligheterna för Tullverket att genomföra vägkontroller. Se vidare i avsnitt 19.7.3.

Avsnitt 19.7.3 Ökade möjligheter att ingripa mot vissa brott

Sveriges Åkeriföretag är positiva till förslaget att fler brott än idag, te x olovlig körning, hänförs till de s k sidobrotten. Eftersom Tullverket redan idag gör många trafiknykterhetskontroller och har befogenhet att upptäcka och lagföra rattfylleribrott instämmer Sveriges Åkeriföretag i att det skulle leda till onödiga kostnader att behöva lämna över ärenden, som enbart kan ge böter, som kan utredas effektivt och enkelt på plats. Samma vinst vore om tulltjänstemannen fick till uppgift att kontrollera krav på vinterdäck och utökade befogenheter ingripa tex genom att förelägga ordningsbot och ta emot betalning för brott mot trafikförordningen avseende fordonets tekniska beskaffenhet såsom t ex 4 kap 18§a avseende vinterdäck för tunga fordon. Det ligger i linje med befogenheterna som redan ges tulltjänsteman och Tullverket i många av de regelverket som genomför mobilitetspaketet även om det där handlar om sanktionsavgifter. Regeringen har gett Transportstyrelsen och Statens väg- och transportforskningsinstitut i uppdrag att se över nuvarande däckkrav och däckutrustning samt att utreda om reglerna behöver skärpas ytterligare, (Beslut 2022-02-10 dnr I2022/00348). Uppdraget ska redovisas till Infrastrukturdepartementet senast den 31 mars 2023. Regeringen har angivit höga ambitioner om fortsatt ökad trafiksäkerhet och ordning och reda på vägarna. För att minska risken för olyckor när lastbilar blir stående på halt underlag skärptes kraven, december 2019, på vinterdäck för tunga fordon. Nu är det återigen aktuellt med en översyn för att se över ett eventuellt förändrat krav på vinterdäck för att öka säkerheten för alla på vägarna. Sveriges Åkeriföretag har dock ställt sig frågande till ytterligare en utredning av eventuellt förändrade krav på vinterdäck eller däckutrustning för tunga fordon. Vi anser att det finns andra omständigheter som initialt behöver åtgärdas för att minska risken att lastbilar blir stillastående på halt väglag. En sådan viktig omständighet är att kontroller måste öka för att säkerställa att fordon har vinterdäck och är rätt utrustade. Sveriges Åkeriföretag har sen tidigare föreslagit och vill nu återigen förslå att även Tullverket ska ges till uppgift och möjlighet att kontrollera och lagföra detta redan vid Sveriges gränser.

Krav på vinterdäck i kombination med en kontroll och lagföring som även sker vid våra gränser skall bidra till säkerhet på våra vägar och effektivt förbygga brott i trafiken. Tulltjänsteman har idag befogenheter att hindra trafik med fordon som utgör en påtaglig fara för trafiksäkerheten genom §10 i Lag (2014:1437) om åtgärder vid hindrande av fortsatt färd. För att uppnå samma effektivitet som i fallet med olovlig körning och undvika att lämna över enklare utredningar till Polismyndigheten, skapa ökade möjlighet att beivra brott på plats i syfte att säkerställa säkerheten på svenska vägar och i enlighet med regeringens önskemål i ovan angivna uppdrag, bör tulltjänsteman ges till uppgift att genomföra sådana kontroller och utökade befogenheter att lagföra, förelägga ordningsbot och ta emot betalning för brott mot trafikförordningens regleringar avseende fordonets tekniska beskaffenhet och kap 4:18 a§ avseende vinterdäckskravet i synnerhet.

Avsnitt 20.2.2 Indirekt brottsbekämpningen- samma befogenheter som idag

Sveriges Åkeriföretag är positiva till att den befogenhet som Tullverket gavs 2021 genom reglering i 37-40 §§ Smugglingslagen, att ingripa mot brott som ligger utanför Tullverkets normala brottsbekämpning, nu kompletteras i betänkandets förslag på så vis att den indirekta brottsbekämpningen inte bara skall knytas till viss typ av kontrollverksamhet såsom tidigare, tullagen och inregränslagen, utan istället till all kontrollverksamheten som genomförs av Tullverket. Det är positivt då fler kontroller kommer omfattas och förhoppningen är att det möjliggör upptäckt och lagföring av te x utförsel av stöldgods i större utsträckning. Frågan är dock om ovan utvidgning kommer att vara tillräckligt. Organiserade stöldligor är ett allvarligt samhällsproblem och frågan om att stoppa stöldligor är viktig för att öka tryggheten i samhället och för företag som också ofta drabbas hårt av den här typen av brottslighet. Sveriges Åkeriföretag välkomnar därför analysen av de tilläggsdirektiv som regeringen fattade beslut om den 13 april 2022, (Dir 2022:29).

Övrigt

Sveriges Åkeriföretag står gärna till Finansdepartementets förfogande även i framtiden i arbetet med regelgivning som berör transportsektorn för godstransporter på väg.

Ulric Långberg
Samhällspolitisk chef